

**MINISTERUL EDUCAȚIEI,
CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ

**PRETESTARE
CICLUL GIMNAZIAL**

24 aprilie 2018
Timp alocat: 120 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

Частина I

Прочитайте уважно текст і виконайте завдання до нього.

Уже третій тиждень тягнув Кобзар важку солдатську лямку. Він жив подвійним життям. Одне було у всіх на очах: на плацу та в смердючій і гамірливій казармі. Інше було таємне й глибоке, і здогадуватися про нього могли лише друзі. А сторонні й не підозрювали, що в душі його бринять нечутні пісні, сплітаються рими, народжуються образи...

Коли випадав вільний день, Шевченко йшов у степ, до річки Орї, яка впадала в Урал за дві-три версти від фортеці. І там, упевнившись, що ніхто не йде за ним назирці, Тарас Григорович влаштовувався в густих кущах, витягав з-за халяви крихітну записну книжечку і писав вірші рідною українською мовою, якою тут ніхто не говорив, навіть не розумів її.

Думки Шевченка завжди були на батьківщині. Варто було йому заплющити очі або й просто замислитись, як поставала перед ним його рідна Кирилівка, або безмежно дорогий стародавній Київ, що пишно розкинувся по зелених берегах Дніпра, або яка-небудь з гостинних садиб, де подовгу жив поет, малював портрети хазяїв і одночасно працював над віршами.

Завжди, завжди був він душею там, де страждав його рідний народ, його кривні сестри й брати, і, як Антей, припадаючи хоча б у думках до рідної землі, зміцнювався від цього духом і писав.

Він кликав до себе ці солодкі й одночасно гіркі думки, як кличуть улюблених голубів, благав їх не відлітати, не покидати його на чужині і малював у своїх віршах картини українського села.

Село потопало в кучерявій зелені садів, світилось білосніжними хатками серед струнких тополь. Так, це був рай земний, але поруч, на горі, височів панський палац, де для вічних бенкетів були завжди потрібні гроші. От і відбирали в селян усе: останню теличку, останню виснажену шкапину. Пани продавали крамарям урожай, прирікаючи село на голод. Так Шевченко написав поему «Княжна». Закипало серце гнівом і ненавистю, слова ставали міцними, як удари канчука.

На папері народжувались рядки, яким судилося тільки через кільканадцять років дійти до читача, коли вже й кріпацтво скасували.

Натішившись солодкою мукою творчості, Кобзар повертався до казарми, усвідомлюючи те, що навіть тут, у неволі, служить він рідній землі...

(За Зінаїдою Тулуб)

№ п/п	Завдання	Оціню- вання
1.	<p><i>Визначте стиль прочитаного тексту. Обведіть кружечком літеру, що позначає правильну відповідь.</i></p> <p>А. Художній. Б. Публіцистичний. В. Науковий. Г. Офіційно-діловий. І. Розмовний.</p>	L 0 1
2.	<p><i>Дайте письмові відповіді одним реченням на кожне запитання до тексту.</i></p> <p>1. Про що не підозрювали сторонні, коли Т. Шевченко перебував у солдатчині?</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>2. Куди йшов Шевченко, коли випадав вільний день?</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3. Де завжди був душею поет?</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>4. Що усвідомлював Кобзар, повертаючись до казарми?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 L 0 1 2 3
3.	<p><i>Доберіть до поданого тексту 2 варіанти заголовка.</i></p> <p>А. Виражений простим реченням.</p> <hr/> <p>Б. Виражений словосполученням чи сполученням двох слів.</p> <hr/>	L 0 1 2 3 4

4.	<p>Спираючись на текст, продовжте речення:</p> <p>1. Влаштувавшись в густих кущах, _____ _____ _____ _____</p> <p>2. Варто було йому заплющити очі _____ _____ _____ _____</p> <p>3. На папері народжувалися рядки _____ _____ _____ _____</p>	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 L 0 1 2 3
5.	<p>До виділених слів доберіть і запишіть:</p> <p>а) синоніми з тексту: маленька книжечка – _____; галаслива казарма – _____; мучився народ – _____;</p> <p>б) антоніми з тексту: розплющити очі – _____; рідкі кущі – _____; завантажений день – _____;</p>	L 0 1 2 3 4 5 6
6.	<p>Поясніть одним реченням, як Ви розумієте вислів «Поет тішився солодкою мукою творчості».</p> <p>_____ _____ _____ _____ _____</p>	L 0 1 2 3
7.	<p>Вставте, де потрібно, на місці крапок пропущені літери, апостроф, дефіс, розкрийте дужки.</p> <p>Вже десятий рік він у солдатчині, на пустельному березі (к/К)аспійського _____ моря, з «височайшою» забороною писати й малювати. Але – «караюсь, муч...ся, але не каюсь». Кругом скрута – немає паперу, щоб</p>	L 0 1 2 3 4

	<p>продовжити «захаявну книж...чку», (ні)чим _____ малювати. Єдина його відрода – підтримка друзів з України. Друзі допомагали вистояти, (не)втратити _____ душевно... рівноваги. Серед тих, хто не відщурався поета, хто (не)хтуючи _____ категоричною забороною, підтримував його матеріально й морально, посилав теплі й зворушливі листи, був Семен Степанович Гулак-Артемівський. І виливалось на папір із Шевченкового серця: «Благородніший ти із людей, брате-друже мій єдиний, Семен...! Ну, скажи по правді, чи єсть та великая душа на світі, окрім твоєї благородної душі, щоб згадала мене в далекій неволі».</p> <p>Чимало в їхніх долях спільного. Вони майже ровесники, з...мляки.</p>	<p>5 6 7 8 9</p>
<p>8.</p>	<p>Вставте, де потрібно, пропущені розділові знаки.</p> <p>Перебування поета в Орській фортеці позначене двома взаємовиключними тенденціями підневільна солдатська муштра що викликає відчай та зневіру, і щире замилювання звичаями традиціями народу, природою степового краю.</p> <p>Тарас Шевченко переконливо виявив себе як надзвичайно талановитий етнолог і етнограф, пейзажист портретист та картограф. Його роботи містять детальні риси не тільки особливостей, прикмет місцевого колориту тодішнього життя і побуту казахів але й впізнавані, характерні образи психологічного портрету представників казахського народу.</p> <p>Літературна творчість Тараса Шевченка більше відома і старанніше вивчена ніж мистецька спадщина. Унікальність роману «В степу безкраїм за Уралом» й майстерність його автора полягає у тому що Зінаїда Тулуб створила зримий образ Кобзаря який постає у романі не тільки як звичайна, жива людина, але й як талановитий митець вивчення значущості мистецької творчості якого – ще попереду.</p>	<p>0 1 2 3 4 5 6 7 8 9</p>
<p>9.</p>	<p>З'ясуйте, яким членом речення є виділені слова. Обведіть кружечком літеру, що позначає правильну відповідь.</p> <p>1. Село світилось білосніжними хатками серед струнких тополь. а, б, в</p> <p>2. Йому було заборонено писати й малювати «височайшим» наказом. а, б, в</p> <p>3. Натішившись солодкою мукою творчості, Кобзар повертався до казарми. а, б, в</p> <p>а) відокремлена обставина; б) простий дієслівний присудок; в) головний член безособового речення.</p>	<p>L 0 2 4 6</p>

Частина II

Прочитайте уважно текст і виконайте завдання до нього.

На старості літ Джеря любив довгими зимніми вечорами розказувати дочці й онукам, де він бував, що він бачив, у яких краях ходив, з якими людьми зустрічався. Діти слухали його й засинали коло його і на його руках.

На все літо Джеря перебирався в свій хутірець. Він був за пасічника й допомагав і в інших пасіках, котрі стояли поблизу.

Невеличка пасіка стояла в балці, на косогорі, у садочку, а проти неї стояла крута гора, як стіна, вся зверху покрита густим лісом, а внизу густою ліщиною.

Невеличка Джерина пасіка була обгороджена низьким тином. Коло тину притулився курінь. Попід вуликами вилися прочищені стежки, а серед пасіки стояв важкий низенький хрест. Під хрестом стояло корито з водою для бджіл, потрушеною стеблами соломи.

Коло пасіки росли яблуні й груші, посхилявши густе гілля в пасіку над вуликами. За пасікою зеленів маленький баштан. Довге гарбузиння вилізло на курінь і почіплялось до тину. На самому курені вгніздився здоровецький гарбуз, неначе виліз, щоб погріти своє біле черево на сонці.

Джеря сидів на пеньку коло вогню і держав на руках маленького замурзаного онучка. Коло нього сиділи дві дівчинки-внучки, а старший хлопець стояв проти діда і не зводив з нього очей. Дочка Любка принесла дідові харч у клунку і стояла під гіллям груші, схиливши голову і підперши щоку долонею. Дід розказував онукам про далекий край, про Чорне море, про лиман. Діти слухали, неначе якусь дивну казку.

А в пасіці гули у вуликах бджоли своїм глухим гуком, неначе вони були закопані десь під землею.

Уже сонце зайшло, уже ніби дрімота розлилась над густими садками, над густим лісом, а дід усе розказував, а діти все слухали, а бджоли гули, неначе гула звучними струнами кобза.

1.	Автор поданого уривка: А. І. Франко. Б. І. С. Нечуй-Левицький. В. Т. Г. Шевченко.	L 0 2
2.	За жанром «Микола Джеря»: А. Балада. Б. Соціально-побутова повість. В. Поема. Обведіть кружечком літеру, що позначає правильну відповідь.	L 0 2
3.	Установіть відповідність, з'єднавши стрілочками рядки: а) між твором та його автором: І. Франко «Наймичка» І. П. Котляревський «Захар Беркут» Т. Шевченко «Наталка Полтавка»	L 0 1 2 3

	<p><i>б) між твором та його героями:</i></p> <p>«Захар Беркут»</p> <p>«Наймичка»</p> <p>« Наталка Полтавка»</p>	<p>Петро, Наталка, Возний, Терпелиха, Выборний</p> <p>Бурунда, Тугар Вовк, Мирослава, Максим, Захар</p> <p>Ганна, Марко, Трохим, Настя, Катря.</p> <p>L 0 1 2 3</p>
4.	<p><i>Визначте ідею твору «Микола Джеря»:</i></p> <p>а) рішучий протест проти гноблення поміщиків та схвалення й уславлення боротьби народу за свою свободу, права і щастя;</p> <p>б) розповідь про життя Миколи Джері та його сім'ї, змалювання життя людей під гнобленням панщини та боротьбу з нею.</p> <p><i>Літеру, що позначає правильну відповідь, обведіть кружечком.</i></p>	<p>L 0 1 2</p>
5.	<p><i>Висловіть своє ставлення до головного героя твору. Відповідь запишіть у вигляді тексту (6 речень).</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>L 0 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13</p>